

ΕΤΟΣ Ε. ΑΡΙΘΜΟΣ 271

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΝΙΚΟΣ ΑΝΔΡΟΥΛΙΑΚΗΣ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΗΛΕΦΩΝΟΥ 10

ΜΕΤΑ ΠΕΝΤΕ ΕΤΗ...

Τὸν Σεπτέμβριον 1922, πρὸ 5 δηλ. πλήρων ἐτῶν ἐξεδόθη τὸ πρῶτον ἡ «Δημοκρατία» σὲ μικρὸ σχῆμα, μὲ ἀνεξαρτησίαν, σηματοφόρος τῆς Δημοκρατικῆς Ἰδέας μὲσω μιᾶς ἐποχῆς σχεδὸν βασιλοκρατονμένης, ἐν τῷ μὲσω ἐνὸς περιβάλλοντος σχεδὸν παγεροῦ, συνειδημένου νὰ μὴ προσέχη τὸν Τύπον, μοιρολατρικοῦ καὶ ἀδιαφόρου. Ἐτράπη βῆξε μὲ μιαν σπαθάτην ἀκαμψίαν τὴν γραμμὴν τοῦ σαφοῦς εἰλικρινοῦς καὶ ἐντίμου προγράμματός της, ἐφαρμόσασα ἰδίαν πολιτικὴν, ὑποστηρίξασα ἴδιον πολιτικὸν κόσμον, ταχθεῖσα ἀντίθετος πρὸς τὸν κόσμον αὐτὸν ὅταν ἐκεῖνοι ποῦ τὸν ἐσχημάτισαν, ἀρνηταί τῆς πολιτικῆς πίστεως ἐξ ἧς ἐξεκίνησαν, ἐχώρησαν εἰς διαφορετικὰ κατευθύνσεις, ἡς ἐξεκίνησαν, πεφοβισμένοι, ἐκμεταλλευταί τῶν περιστάσεων, ξένοι πρὸς τὰ κίνητρα μιᾶς ἰδεολογίας ποῦ ἐπιτέλους ἔχει κερδίσει τὴν θέσιν της εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ τόπου.

Ἡ «Δημοκρατία» εἰσέρχεται σήμερον εἰς τὸ 5ον ἔτος τῆς ἐκδόσεως της. Τηρήσασα μιαν ἀλύγιστην ἀνεξαρτησίαν, σχεδὸν κλονίζεται εἰς τὰς οικονομικὰς της βάσεις. Ἀλλὰ τὴν ὠραίαν σημαίαν τῆς αὐτοτελείας της τὴν ἐκράτησε πάντοτε ὑψηλά, ὑπὲρ τὰ πρόσωπα, ὑπεράνω τῶν πραγμάτων, κυρία τῶν αἰσθημάτων της καὶ τῆς ψυχικότητός της, ἄψογος ἰέρεια τῶν ἰδανικῶν ποῦ πληροῦν τὴν δημοκρατικὴν Ἑλλάδα, εὐμενῆς πρὸς τὴν νεοκοινωνικὴν κατεύθυνσιν ποῦ αὐρίον, εἰς πολὺν προσεχῆς αὐρίον, θὰ δεσπόσῃ τῶν Κρατῶν, προστάτις τῶν τοπικῶν συμφερόντων κατὰ τὸ δυνατόν.

Ἡ ἐντιμὸς αὐτῆ πορεία τῆς «Δημοκρατίας» εἶναι γνωστῆ εἰς ὅσους θέλουν νὰ βλέπουν καὶ νὰ ἐκτιμοῦν. Καὶ ἡ κατεύθυνσις αὐτῆ θὰ συνεχισθῇ ὡς ἤρchiσεν. Ἀλύγιστος, ἀπολύτως ἰδεολογικὴ, ἀπροσωπόληπτος, φανατικὴ εἰς τὴν πίστιν της καὶ εἰς ἑαυτήν.

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,

Ο Κ. ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΟΜΙΛΕΙ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΝ,

Ὁ Ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας κ. Ἰω. Μεταξᾶς ἀρχηγὸς κοῦ κόμματος τῶν Ἐλευθεροφρόνων, εὐηρεστήθη νὰ ἀνακοινώσῃ χθές, ἀπευθυνόμενος διὰ τῆς «Δημοκρατίας» πρὸς τὸν Κρητικὸν Λαόν.

—Εὐτυχῶς κατορθώθη ἡ ψήφισις τῶν νομοσχεδίων περὶ ὁδοποιίας εἰς τὴν Βουλὴν πρὸ τῆς διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς. Ἀντελήφθητε μὲ πόσον φανατισμὸν ἐπολεμήσαμεν τοὺς ἀντιθέτως θελήσαντας. Οἱ ἀντίπαλοί μας ἠθέλησαν ἐκ λόγων κομματικῆς σκοπιμότητος νὰ παρακωλύσουν τὸ ἔργον μας, τὸ ἔργον τῶν μεγάλων συγκοινωνιακῶν προσπαθειῶν, ἀλλ' ἡ ἐξέγερσις κατ' αὐτῶν ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις τῶν μεταξὺ τῶν φίλων τῶν εἶναι ἐνδεικτικὴ τοῦ ἐνδιαφέροντος μὲ τὸ ὁποῖον ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς παρακολουθεῖ τὸ μεγάλο αὐτὸ ζήτημα.

Ψηφισθέντων τῶν σχετικῶν νομοσχεδίων, ἐγκαινιάζεται μίαν ἐντελῶς νέα, πρωτότυπος

ἀλλ' ἀπολύτως αἰσιόδοξος συγκοινωνιακὴ πολιτικὴ τῆς ὁποίας τ' ἀγαθὰ θὰ ἐκτιμήσουν καὶ οἱ Πολῖται καὶ τὸ Κράτος.

Τὸν ἠρωτήσαμεν ἐὰν θὰ βραδύνη καὶ μέχρι τίνοσ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ψηφισθέντος προγράμματος ὁδοποιίας.

—Θὰ βραδύνη ὅσον χρόνον θ' ἀπαιτήσῃ ἡ ἀναγκαία προκαταρκτικὴ ἐργασία. Ἀλλὰ ταχέως θ' ἀρχίσωμεν. Πρέπει δὲ νὰ εἰσθε βέβαιοι σεῖς ἰδίως ποῦ τόσον ἔχετε ἀδικηθῆ κατὰ τὸ παρελθόν, προκειμένων ἔργων Συγκοινωνίας ὅτι ἀπὸ σᾶς θ' ἀρχίσωμεν.

Ἐτονίσσαμεν εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τὴν τραγικὴν κατάστασιν εἰς τὴν ὁποίαν εὐρηταί τὸ συγκοινωνιακὸν ζήτημα ἐν Κρήτῃ καὶ μάλιστα ἐν Ρεθύμνῃ, καὶ τὸν ἠύχαριστῶμεν δι' ὅσα ἀγαθὰ σκέπτεται ὑπὲρ ἡμῶν.

Ν. ΑΝΔΡΟΥΛΙΑΚΗΣ

Η ΑΙΩΝΙΑ ΑΘΗΝΑ ΟΠΩΣ ΤΗΝ ΒΛΕΠΟΥΜΕ ΟΙ ΕΠΑΡΧΙΩΤΕΣ

Ἡ πόλις τῆς αἰωνίας κινήσεως. —Μία καταπληκτικὴ ἀξίωσις πληθυσμοῦ. —Ἡ μονοκατοικίαι καὶ τὰ οἰκοδομικὰ γούστια τῶν Ἀθηναίων. —Τὸ αἰώνιον τροπάριον τῆς νοσταλγίας.

Τριῶν χρόνων ἀπουσία ἀπὸ τὴν Ἀθήνα δὲν εἶναι μικρὸ πρᾶγμα. εἶναι καθὼς ἀνάφινεις ἓνα κοριτσάκι τριῶν χρόνων καὶ ἔπειτα ξαναγυρίζεις καὶ τὴν βρίσκεις σχηματισμένην, ντεμουάξελαν, καλόστηθην καὶ μαρμαροτραχήλαν καθὼς λέει ὁ Ποιητής, ἐντελῶς ἀγνωρίστην.

Ἡ Ἀθήνα ἀλλάσσει μορφήν δύο φορὲς τὸ χρόνο, τὸ χειμῶνα καὶ τὸ καλοκαίρι, τίς δυὸ αὐτὲς ἀντίθετες σαιζόν, μὴ μεγαλώνοντας ἀπλῶς ἀλλὰ καὶ ἐξωραϊζομένη ἔτσι ποῦ νὰ τὴν θαρῆς καὶ Μεγάλη καὶ Ὁραία. Παρὰ τὴν οικονομικὴν κρίσιν ποῦ ἀσυγκίνητος μαστίζει τίς ἐπαρχιακὲς ἀγορὰς καὶ τὴν ἐπαρχιακὴ Κοινωνία, στὴν Ἀθήνα, καθόσον τουλάχιστον ἓνας ποῦ ποῦ περνᾷει μπερὲ ν' ἀντιληφθῆ, πάλαι τρελλὴ ἢ ζωῆ, καθὼς μέσ' ἐπαναστημένη φλέβα ὁ σφυγμὸς.

Ἡ Ἀθήνα κατήντησε ἡ πόλις τῆς αἰωνίας κινήσεως. Στους κεντρικοὺς δρόμους, πρέπει νὰ χῆς τέσσερα τὰ μίτρα διὰ νὰ τὴν γλυτώσῃ ἀπὸ τὰ αὐτοκίνητα. Εὐτυχῶς ποῦ οἱ πόλισησαν σώζουν τὴν κατάστασιν. Ἀνεβάζουν σὲ 15.000 τ' αὐτοκίνητα ποῦ κυκλοφοροῦν στὴν Ἀθήνα καὶ καθεμέρι ἡ Ἀθήνα ἀλλώνει στίς τέσσερις ἄκρες τῶν ἀνέμων, ἔτσι ποῦ ἄγρονες καὶ μικρινὲς ἐκτάσεις τώρα καὶ λίγα χρόνια ἔχουν ἐξελιχθῆ σὲ συνοικισμοὺς καὶ πυκνοὺς καὶ με τακτικὴν συγκοινωνία, μ' ὅλες τίς εὐκολίας ποῦ ἔχουν οἱ κεντρικοὶ δρόμοι τῆς Ἀθήνας καὶ πρῶτα ἀπ' ὅλα μὲ ρυμοτομία ἀψογῆ, κατὰ πλατεῖς δρόμοι, τ' ὀλιγότερο 14 μέτρα σὲ κάθε σαράντα μέτρα—τόσφ πυκνὲς καὶ γραφικὲς εἶναι ἡ κάθετες. Ἐπειτα κείνη ἡ ἀρχιτεκτονικὴ. Τόση πρόδος, Σπιτάκια κουλτίσες. Καὶ ἀπλές, σύντομες μονοκατοικίαι μὰ ὡς τόσο χαριτωμένες, γραφικὲς, ψεύτικες. Ἀλλὰ καὶ τὰ βαρῖα μέγαρα χτισμένα πάνω σ' ἀριστουργηματικὰ σχέδια, σὲ ρυθμὸ, καθὼς ἰχνογραφήματα, ποῦ μ' ὄλο τὸν ὄγκο τους, δὲν τὰ αἰσθίνεσαι στὸ στομάχι σου, μ' ἀντίθετα τὰ νιώθεις, καθὼς φανταστικὲς προσπάθειες τ' ἀνθρώπων νὰ φτάσῃ τὸ Θεό, σὲ ὑπέροχες ἀνατάσεις.

Καὶ τὰ περισσότερα—σχεδὸν ὅλα τὰ μέγαρα αὐτὰ χτίζονται ἀπὸ τσιμέντο ἢ ἀπὸ κούφια τοῦβλα στηριγμένα πάνω σὲ τσιμεντοδοκοῦς, 4 καὶ 5 ἀπαρτεμᾶν,—ἀληθινοὶ κολοσσοί. Στοιχίζου δὲ λιγότερο ἀπ' ὅτι στὴν Κρήτη, σ' ἀφίουν δὲ ἓνα 20 καὶ 30 ὀλο τῶν κεφαλαίων ποῦ ξοδεύεις στὴν οἰκοδομῆ.

Οἱ φτωχοὶ ἐπαρχιωτὲς βλέποντας ὅλη αὐτὴ τὴν κίνησι, τὴν ἀκατάπαντη, τὴ χωρὶς μελισμὸ, τὴ ζωὴ αὐτῆ ποῦ περνᾷει περὸσά μας καθὼς ἄνεμος, τὰ χάνουμε κυριολεκτικῶς. Τοὺς γνωρίζεις ἀπὸ τὸ ντύσιμο, τὴν στάσι, τὸ βάδισμα, τὴν ἐμφάνισι, τὸν τρόπον τοῦ κινεῖσθαι, τὴν προσπάθεια ν' ἀποφύγουν τὰ δυσάρεστα τῶν αὐτοκινήτων, τὴ χαζομάρα

τ' ἀποθανυμισμού πρὸ τῶν προθηκῶν τῶν μεγάλων καταστημάτων,—μυρίζουν ἐπαρχιωτισμὸν ἀπὸ ἀπόστασιν τουλάχιστον ἑκατὸν ὑαδῶν. Μονάχα μερικοὶ τύποι, ἐγκλιματισθέντες, τὸν ἔχουν πάρει τὸν ἀέρα τῆς Ἀθήνας, μὰ κί' αὐτοὺς εὐκόλως τοὺς συναντᾷς νὰ περιτογυρίζουν στὰ Κρητικὰ Κέντρα, στ' «μαγκουροδίκιο» τὸ ἱστορικὸ καφενεῖο τοῦ σταθμοῦ, τὰ «Ὀλύμπια» τὸ ἐξευγενισμένο Κέντρο τῆς Κρητικῆς Νεολαίας.

Μὰ πάντα τὲ Ρεθεμνάκι γιὰ ὅσους τῶξσαν καὶ τὸ αἰσθάνθησαν εἶναι ἡ γλυκία πόλις τοῦ ἡσυχασμοῦ καὶ ὅσους δοκιμάζουν ἐδῶ τίς πικρὲς τῆς πολυκόπης Ἀθηναϊκῆς ζωῆς δὲν μποροῦν παρὰ νὰ τὸ θυμηθῶν καὶ νὰ τὸ νοσταλγήσουν. Καὶ νὰ τὸ ξαναχῆσουν.

Κατὰ καθῆκον ἐπισκεπτόμεθα καὶ τὴν Βουλὴν. Καμία τάξις. Ὁ Προεδρικός κώδων κροῖεται συχνότατα. Οἱ δημοσιογράφοι ἀποθανατίζουν τὰς ἀνοησίας τῶν Πατέρων τῆς Φυλῆς. Οὐμλεῖ κάποιος βουλευτής. Διατηρεῖ ἀψογὸν χωρίστρα, τὰ χέρια στίς τσέπες. Πηγαινόερχεται καὶ ὀμιλεῖ. Δὲν ἀκούεται. Αἱ ἐφημερίδες ἀνέγραψαν ὅτι ὀμίλησε περὶ τοῦ δυνατοῦ τῆς οικονομικῆς ἀνορθώσεως τῆς Χώρας ὑποβοηθημένης ὑπὸ τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν! Παρόντες καὶ οἱ ἡμέτεροι κ. Ε. Φωτιάκις καὶ Β. Σκουλάς. Ὡς τόσο ὁ κόσμος τὴν αἰσθάνεται τὴ ζωὴ, τὴ ζῆ ὁ ἔρωσ κυκλοφορεῖ ἐλεύθερα στοὺς δρόμους κατὰ ζευγάρια, ἢ τσέπες πρέπει νὰ εἶναι διαρκῶς ἀνοικτές. Οἱ λέγοντες ὅτι ἡ ζωὴ στὴν Ἀθήνα εἶναι οἰκονομικὴ, βλακεύουν. ἐδῶ ξοδεύει κανεὶς σ' ἐλαφρὰ ἐξοδα ὅσα σχεδὸν φθάνουν γιὰ νὰ γυρίσῃ ὀλόκληρο σπῆτι στὴν ἐπιτοχία

Ν. ΝΙΡΑΝΤΗΣ

ΑΘΗΝΑΓΚΟΣ ΤΥΠΟΣ

ΣΤΟ ΜΠΑΡ ΤΟΥ ΦΑΛΗΡΟΥ

Χθὲς ὁράδου, μοῦ ἔλεγε, καλὸς κάγχυθὸς Ρεθεμιώτης, στὸ «Μπαρ» τοῦ Φαλήρου, κατὰ τὸ σημεῖον τοῦ λογαριασμοῦ ὅστις ὑπῆρξε ξεθεωτικός.

—Βρὲ κλέφταροι. Εἰκοσιδραχμὲς τὸ πατήρι ἢ μύτρα.

Τοῦ παρετήρησα ὅτι δὲν ἔχει δίκαιον νὰ παραπονηθῆται.

Ἐδῶ δὲν ἱκανοποιεῖς φίλε μου, ἀπλῶς τὸ στομάχι, ἀλλ' ὀλόκληρον τὸ αἰτήρησιόν σου σύστημα, ὅλες τίς αἰσθήσεις σου μὲ τίς ὁποιεσ σὲ ἐπρόκτισεν ὁ Θεός. Βλέπεις πόδι μέγχι σφυρῶν, λαμῶν μέγχι τῶν ραγῶν τοῦ στήθους, δραχλίνας μέγχι τοῦ τριχωτοῦ τῆς ἀμμοσχάλης. Σκεδὸν βλέπεις τὴ μισὴ ραχοκοκαλιά μὲ ὀλόγυμνη τὴν πλάτη. Νομίζεις πὼς δὲν ἀξίζει τὸ ποικίλον αὐτὸ θέαμα ἓνα πολλαπλασιασμὸν τοῦ συνήθους λογαριασμοῦ τοῦ ἐστιατορίου τουλάχιστον ἐπὶ πέντε.

Μὲ προσέδεψε ὡς ἐὰν μὲ ἐλεεινολόγει.

—Ἀστείότητες φίλε μου, ρωμαντισμοὶ κούφιοι, καὶ ἀνευ τινὸς σημασίας. Καθὼς θὰ ἔλεγαν στὴν Κρήτη, «φάτε μᾶτιχ ψάρια καὶ κοιλιὰ περίδρομος». Φίλε μου ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πειρασμοῦ διότι ἐδῶ μόνον περὶ πειρασμοῦ πρόκειται.

Εἰς τὴν πλατεῖαν πλάξ τοῦ Φαλήρου, βθῆως προχωροῦσαν στὴ θάλασσαν, νεανικά ζεύγη ἐχόρευαν